

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. I. Rectam Intentionem esse, bonam illam voluntatem, ab Angelis
laudatam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

LIBER SECVNDVS

BONÆ INTENTIONIS ET FAVTORES ET HOSTES,
maximè verò vanam gloriam, & Iudicium temerarium; ejusdem signa,
praxim, præmia declarat.

CAPVT PRIMVM

RECTAM INTENTIONEM esse
bonam illam voluntatem, ab Angelis
laudatam.

Ona voluntas, actionis anima est,
bona voluntas nunquam non di-
ves est, bona voluntas omnia po-
test. Nocte nascentis Christi no-
vam, inauditam oden cecinerunt
in terrâ caelestes genii. Horum è
caelo cantorum auditores erant
opulentes; odeum, campus; ode

ipſa: Et in terrâ pax hominibus bona voluntatis. Et quid est
Bona voluntas? Obsecro, tantum nobis otii sumamus, ut
ex omnibus illis qui ad Christi nati stramineas cunas
oblequiosè sese stiterunt, hoc ipsum quæramus, quid sit
Bona voluntas? Interrogationis nostræ initium petamus
ab ipsis Angelis.

§. I.

Purissimi, beatissimi Spiritus, quid agmine fa-
cto ad tuguriola nostra descenditis, quid in terrâ
quæritis, quod deesse possit in caelo? nullum apud nos
est dignum vobis hospitium. Ad hanc quæstionem no-
stram Angelorum omnium una vox est:

O mortales, loci genium & incolas probè novimus,
neque hoc adventu nostro illustria facinora, raras in-
ventiones, exoticas artes, artificia peregrina, neque au-
rum aut gemmas quærimus, sed bonam voluntatem,
quæ & auro, & gemmis omnibus pretiosior est, nobis-
que charior.

Et in hoc quidem fecisse mihi videntur Angeli, quod
magnates aliquando solent in pauperulam cerevisia-
riam cauponam peregrè dilati. Caupo namque, si ge-
nerosum Baronem aut illustrem Comitem videat suum
esse hospitem, primum omnium instituit hospitii tenui-
tatem excusare, cupedias & delicias apud se nullas repe-
riri, lectos tanto hospite non sat dignos esse, panem &
zythum suppetere, cetera pane omnia negari, neque
verò aliam ruri vivendi rationem esse: si tamen libeat
manere, dominus modò imperet, se quidem promptis-
simè daturum, quidquid omni domo possideat. Comes
homini animando modestè & placidè: Scio, ait, mi vir,
quas ades ingressus sum: si mihi par ovorum, & tuæ ce-
revitæ haustum tuleris, in hanc cœnam satis apposuisti.
Neque ego huc comessaturus veni; ignotus hospes la-
tere cupio, & te relinquere ditorem. Vis hoc? Caupo
latine plenus, & rendenti ore: Quid ni velim, inquit,
ô mi Domine, quid ni velim hoc votis omnibus? man-
da, jube, impera; ego meique iussu faciemus pro viri-
bus. Hanc animi promptitudinem, paratissimam hanc
voluntatem, potentissimi illi ab æthere dynastæ Angeli
quæserunt in Orbe hoc inferiore, idque nostro com-
modo, ut nos relinquerent longè quàm antea ditiores.

Et in terrâ pax hominibus bona voluntatis. Sic Orcho Impe-
rator ad Romualdum visere, cellulam illius non tantum
ingredi, & unâ cibum sumere, sed etiam in Romualdi
paupere ac duro lectulo cubare voluit tanta Majestas.
Sic alii Reges, & Principes, desertissimas quandoque
casas ingressi, fonte solo & pane pane faxeo in cœnam
uli sunt, non sine voluptate. Sic & Angelorum apud nos

A voluptas, est bona voluntas, rectaque intentio. Sed &
ex Josepho quæramus, quâ ipse intentione Bethlehe-
mum venerit.

§. II.

Sanctissime Paterfamilias, castissime Joseph, quid hoc itinere quæris, tam & longo, & difficili, tem-
pore præsertim tam alieno? quid Bethlehemum migras,
omnia ubique hospitia occupata sunt, tibi nec angulus
patet, exclusissimus es undique; mille domos adeas lo-
cum requièque petens, mille domos occludent seræ,
te tuamque conjugem nulla recipiet. Ergo potiùs iter
relege, & Nazarethi habita; hic nemo te hospitem salu-
tabit, multò minùs honorario vino donabit. Josephus
intentionis sanctissimæ plenus: Non refert, inquit, nul-
lam mihi patere habitationem hominum, ergo pecu-
dum subibimus: neque enim huc migravimus, ut laxè
commodèque habitemus, sed ut voluntati divinæ ob-
temperemus, id quod quærimus, est obedientia, huic
omnem animum intendimus. Sequemur, quacunque
nos vocaverit voluntas divina.

Sed cum bonâ veniâ tuâ, ô mi optime Joseph, videris
errare à limine: non hæc voluntas est Dei, sed superbia
Imperatoris Romani. Cuperet Augustus Cæsar nosse
vires ac potentiam suam, eâ de causâ regiones & pro-
vincias omnes turbat, ut quantus sit, sciat, & inde ma-
gis superbiat.

Josephus contrâ: Hanc ipsam, inquit, superbiam ho-
minis idololatræ, Deus suæ voluntati perficiendæ aptum
reperit instrumentum. Dominus est: quod bonum est in ocu-
lis suis faciat. Quandoquidem ergo Augustus Cæsar, de-
claravit, summus magistratus, Dei nutu edixit per Orbem, ut
quisvis in suæ tribus civitatem se conferret, ideo & nos

hoc iter suscepimus, ut huic edicto pareremus. Hæc
mea & commissæ mihi virginis est intentio, quam æquè
commodè in humillimâ casâ, in vilissimo angulo, in sta-
bulo exequemur, quàm in Herodis Regis, aut Annæ
Pontificis palatio. Sed ipsam etiam beatissimam Virgi-
nem matrem super hac ipsâ re interrogemus.

§. III.

Virgo beatissima, te si matrem Dei dixeris, om-
nem in te laudem congestero. Tu verè dignissima mater es,
ad cujus virginæ puerperium è caelo de-
scendant Angeli: quid obsecro, Virgo divina, quæris in
natali loco prolapsa: an nescis? cognatos pauperes ne-
mo novit. Et valde vetendum, ne hoc tuum iter frustra

acceptum sit: nam ditiores è stirpe Davidicâ, omne ur-
bis diversorium præoccuparunt, vobis aut in publico
habitandum, aut redeundum est. Gentiles vestros vo-
bis loco cessuros ne sperate; nemo erit ex his qui ad vos
revolat, qui cibum potumque honorarium mittat, qui
ullum honorem deferat; cognationem nemo agnoscat,
humanitas omnis hinc pridem exulat, nec ullum vos
diversoriolum recipiet. Contemnuntur qui pauperes
sunt, et si optimi sint. Et verè dicitur: Mortuus viros fre-
quentat, pauper inter divites. Quare, ô Virgo integerrima, Troch-
aur publica platea domus tibi erit; aut via, quâ venisti,
erit repetenda.

Ad hæc virgo puerpera: Meus Josephus, inquit, &
ego, non quærimus cognatos, nec nostri stemmatis re-
verentiam, neque commodum habitationis locum, sed
unam atque unicam Dei voluntatem, quam nobis Deus
declaravit per Augustum Cæsarem.

Sed,

Sed, ô beatissima Mater, sit verbo venia, non hæc videtur esse voluntas Dei, sed hominis Deo inimici. Nam quod pauperes tam miserè & sine causâ fatigentur, iustu Cyrini præsidis sit, hic vir hic est qui universam Syriam inquietat, & obturbat, iste est qui universos suis sedibus hæc illic evocat. Ad quæ Virgo: Sed quis, inquit, Cyrius id permisit: Purem, inquam ego, Augustum Cæsarem. Virgo iterum: Equis permisit Augusto Cæsari? Deus utique, respondi. Hic demum Virgo caletis: Hujus ergo, inquit, permissum divinum sequimur, hujus voluntati paremus, hæc intentione iter istud suscipimus. De diversorio jam anxii non sumus: Deus providebit. Si locum negent homines, forsitan pecudes non recubabunt. Fiat voluntas Dei. Sed ex ipso divinissimo infante istud querere jucundum sit.

Gen. c. 22.
vers. 8.

§. IV.

O Infans omni Salomone sapientior, ô Rex Angelorum, quid tandem hic quartis inter exules, quod non millies melius reperias inter tuos cives Angelos? num animi gratiâ peregrinum & paganum panem gustare placet: num celestia tempe cum horridissima hæc silvâ computare delectat? O Domine, mundus non novit te, & nisi te aliter patefacias, omnigeno contemptu te calcabit.

Ad hanc voluntatem etiam Christus se conformavit.
Ivan. cap. 4.
vers. 34.

Ad hæc Christus puer, vel solo nutu oculorum, vel lacrymis solis, responsionis se dedit hoc sensu: Honores ego non quero, nec voluptates, nec ullam mensæ lautitiam desidero: Cibus meus est, ut faciam voluntatem ejus qui misit me, ut persiciam opus ejus. Aliis cibis omnibus carere, facile mihi erit, illum verò cibum gratissimum, cibum verè meum avidissimè consector, hunc quero. Hic meus est finis, hæc intentio. Uti verò nunc cernitis præcepti me incumbere, ita olim cernitis cruci. Et hoc omne ad paternæ voluntatis regulam fiet. Nam sicut pater meus Imperatoris Romani superbiam, & meorum cognatorum inclementiam eò uritur, ut jam in fœdissimum hoc antrum detrudat, ita utetur Hebræorum Pontificum invidiâ, ut olim in trabem ignominiosissimam extollar. Meus cibus est ut faciam voluntatem ejus qui misit me. Quia non quero voluntatem meam, sed voluntatem ejus qui misit me. Quia descendi de celo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem ejus qui misit me. Hoc Christi ad nos responsum est.

Ibid.
Ivan. cap. 5.
vers. 30.
Ivan. cap. 6.
vers. 38.

§. V.

Quid sit voluntas bona.

Quid ergo est, voluntas bona, cui Angeli pacem imprecantur? Optimè ad hoc quaesitum sanctus Leo: Christiano, inquit, vera pax est à Dei voluntate non dividi. Horis omnibus ex animo dicendum: Domine, fiat voluntas tua: fiat, & in me, & in omnibus hominibus perfectissimè, omni tempore, sicut in celo. Hæc, ô Christiani, bona voluntas est, in rebus omnibus toto pectore hoc unum velle: Domine, fiat voluntas tua. Hanc voluntatem, intentionem hanc animi commendant Angeli. De hac verè Divus Gregorius: Nil ditius, inquit, offertur bonæ voluntate. Hæc voluntas veram conciliat pacem. Voluntatem hanc ad Christi cunas attulerunt pastores: Voluerunt ire & querere; iverunt & quaesiverunt illum ipsum infantem, quem querendum suavit Angelus. Hinc illorum mutue cohortationes: Transcramus usque Bethlehem, & videamus hoc verbum quod factum est, quod Dominus ostendit nobis. Et venerunt festinantes. Hæc voluntate penitus caruit callidissima vulpes illa, Herodes Ascalonita, qui & se venturum, imò & adoraturum promisit: nimirum pueri jugulum petiturus, non genua osculaturus venisset.

Homil. 5. in Evang.

Luc. cap. 2.
vers. 15.

In bonâ voluntate quies & pax vera consistit.

In hac demum bonâ voluntate rectæque intentione quies & pax vera consistit. Quidquid agas, ô Christiane, mille turbas in rebus aliis omnibus invenies; nihil uspiam satis pacati extra hanc bonam voluntatem: in-

quietatio & molestia innumera à corpore, ab animo, ab amicis, à consanguineis, à liberis, à subditis, à servis, ab officio, à negotiis: turbæ domi, foris, in templo, in publico, in aquis, in silvis, turbæ in ipsis relaxationibus & voluptatibus: turbam ubique affatim te circumstiter. Et licet omnia componas ad pacem, nihilominus nusquam reperies pacem nisi in hac tantum bonâ voluntate, quæ voluntati divinæ vinculo insolubili seipsam alligat. Et hoc cælum est extra cælum, seu cæli vestibulum. Pax hominibus bonæ voluntatis, pax bona, constans, tuta; pax vera, & nemini penitenda.

In plurimis aliis illud vulgi usurpare quis possit: Malo bonam guerram, quàm malam pacem, si spiritus velit cum carne pacem inire, cupiditatibus illius indulgere, omnem contumaciæ noxam dissimulare, pax pessima, & longè pejor bello & discordiâ. Pax ergo nemini aut tuta aut bona esse potest, nisi hominibus bonæ voluntatis, rectæque intentionis.

CAPVT II.

RECTÆ INTENTIONIS actioni à solo Deo persolvi posse præmium.

Gemmarum olim accessit, homo pretiosæ illius mercis imperitissimus, & avidè quærens: Quanti æstimas, inquit, hunc lapillum bone vir? Gemmarius ad hæc promptè in hunc modum respondit: Hæc margarita meritò vanit * centum & quinquaginta milli- bus coronatorum. (Hanc gemmam donavit Julius Cæsar Serviliæ matri Bruti, à quo occisus est; & hæc, ut dictum, æstimabatur sexagies HS) Mitatus supra modum ille qui interrogat, & O superi, ait, quid virtutis aut fortunæ in lapide? Sed & denuo quærens de alio cimelio: Quanti ergo, inquit, hos simul lapillos æstimas? Cui Gemmarius: Pretio, inquit, exsolvi vix possunt: dimidium regni dederis, nondum tamen persolveris: cimelium est inæstimabilis pretii. Hic ille primum serio in admirationem raptus, non capere, tanti vanire lapides.

Stephanus, flos martyrum, vir plenus fide & spiritu sancto, merces proposuit solos lapides, & quamvis nec pyropos, nec adamantes, nec topazios venales haberet, sed meros silices sanguine tinctos, eo tamen pretio indicavit, ut tam dives emptor repperit non sit, qui pretio vel minimum lapillum potuerit facere suum. Quis non mireretur cum imperito illo, ad hoc dignitatis & pervenire potuisse silices, ut etiam contra gemmas sint clari. Siliceos hos lapides Stephani, Bethlehemiticus infans præsentem demum moneta emit, omniumque pretium liberalissimè persolvit.

Sub hac Stephani protomartyris, & Christi divinisimi infantis imagine nunc explicabimus, omnem actionem bonam, etiam vilissimam, rectâ tamen intentione suscepram, tanti esse pretii, ut id solus Deus infinite dives possit persolvere.

§. I.

Ad hoc lapidum mercimonium, quod Stephanus Levita venale proposuit, principio matrona gravi vultu, & honestissimo habitu accessit, PHILOSA nomen. Hæc Stephanum micis argutis fatigavit, ut suos illi lapides extorqueret. Surrexerunt quidam de Synagoga quæ appellatur Libertinorum, Cypreni, Alexandrinorum &c. disputantes cum Stephano, in suas illum partes pertrahere conabantur. Sed frustra. Suos Stephanus lapides acerrimè defendit, cerò eos amissurus, si cum illis sentire voluisset. Et non poteram resistere sapientiæ & spiritui qui loquebatur. Ita ad emptionem abiit Philosophia, de qua Paulus optimè monet: Videte ut ne quis vos decipiat per Philosophiam, & inanem fallaciam.

Secuta